

”Vi måste våga se möjligheter”

Hon är läkare, miljardärshustru och filantrop. Men framför allt är **Gunhild A. Stordalen** en engagerad eldsjäl med hälsa och hållbarhet i fokus. När hon talar på Visa vägen-galan är det med budskapet att mångfald behövs och att alla har något att ge.

TEXT KARIN CEDRONIUS | FOTO LINDSTEN & NILSSON

UNHILD A. STORDALEN HAR ETT uttalat mål.

Hon vill förändra världen. Faktum är att hon är på god väg genom sitt miljöengagemang och sitt filantropiska arbete. Hennes starka engagemang har alltid funnits där. Som sjuåring startade hon sin första insamling, då till förmån för regnskogen. Den lilla flickan som stod utanför den lokala matbutiken i norska Muggerud och skramlade med bössan visste redan då att hon ville kämpa för miljöns skull.

– Det har jag fått med modersmjölken. Jag är uppväxt på landet med föräldrar som tog med oss barn ut i naturen och lärde oss att uppskatta och visa respekt för djur och natur. Jag fick tidigt lära mig sambandet mellan hur människor lever och spårarna det sätter på miljön.

Gunhild A. Stordalen utbildade sig till läkare för att kunna göra sin röst hörd och hjälpa människor, djur och miljö. Yrkesvalet var även det drivet av en stor målmedvetenhet.

– Först ville jag bli veterinär. Men när jag i tonåren fick praktisera hos en veterinär, som i min värld skulle vara djurens främsta advokat, insåg jag hur mycket av det som veterinärer gör inom de industriella "djurfabrikerna" som inte görs för djurens bästa, utan snarare för att få det ekonomiska inom lantbruket att gå ihop. Det skulle vara alltför svårt för mig så jag valde i stället läkarbanan för att kunna göra skillnad den vägen.

HON DELAR SITT BRINNANDE MILJÖINTRESSE

med maken, hotellmagnaten Petter A. Stordalen, som genom sitt företag Nordic Choice Hotels äger 183 hotell. När paret gifte sig år 2010 fick Gunhild i bröllopspresent att starta stiftelsen

The Stordalen Foundation som stödjer forskning och utveckling av miljövänliga lösningar. Strax därefter startade hon även stiftelsen GreeNudge som ska underlätta för människor att göra mer miljövänliga val i vardagen.

– Petter brukar säga att han drar in pengarna och jag spenderar dem – på filantropi, säger hon och skrattar, men lägger sedan snabbt till:

– Det är förstås inte sant. Vi är båda djupt engagerade i miljöarbetet och kompletterar varandra väl.

JUST NU SLÅR Gunhild A. Stordalens hjärta extra hårt för hennes tredje initiativ, EAT, en global flerpartsplattform med mål att hitta lösningar på världens matrelaterade hälso- och miljöproblem.

– Det började 2013 med att vi tittade på vilket ekologiskt fotavtryck vi själva gjorde via våra hotell. Det visade sig att hela 70 procent av det ekologiska avtrycket från ett genomsnittligt hotell kommer från den mat och dryck som serveras.

Gunhild A. Stordalen satte då ihop ett team för att försöka hitta svar på vad som var bra för både människor, djur, planeten och dem som producerade maten. På bara några få månader gick EAT från att vara ett mindre frukostseminarium i Oslo till att bli ett globalt nätverk.

Även de människor som kanske inte platsar inom den vanliga ramen för arbetslivet är viktiga resurser, inte problem.

Jag citerar gärna den kände matjournalisten Michael Pollan som, när han fick frågan om vad vi egentligen kan äta, svarade så här: 'Det är ganska enkelt – eat food, not too much and mostly plants'. Svårare än så är det faktiskt inte.

EAT arbetar med fokus på mat ur både ett hälso- och ett hållbarhetsperspektiv på ett sätt som inte gjorts tidigare.

– 2050 är vi nio miljarder människor på jorden. Hur ska vi då kunna producera hälsosam mat på ett hållbart sätt, som inte tär på planeten och som produceras under schysta villkor, men samtidigt är näringsrik? Dessutom ska det gå ihop ekonomiskt.

DET ÄR EN KLURIG EKVATION. Inte minst när matproduktion och lantbruk är den enskilt största källan till klimatpåverkan och utsläpp.

– Det är komplexa samband som ingen tidigare har kopplat ihop. Visst har man tittat på de enskilda delarna, men om vi ska komma till en lösning måste vi se helheten och få mer tvärvetenskaplig kunskap om sambanden mellan hälsa och hållbarhet.

Men enbart mer kunskap är inte tillräckligt.

– Jag kommer själv från forskarvärlden och vet att ingenting förändras bara av att man har publicerat en vetenskaplig rapport. Det måste till handling. Därför samlar EAT inte bara olika forskare, utan även politiker, företagsledare och det civila samhället, för att gemensamt hitta lösningar. När företagsledarna tar till sig forskarnas kunskap och applicerar den på verkligheten, eller när politikerna använder den och fattar beslut – då kan förändring ske.

EAT är inte bara en årlig konferens där höjdare som Bill Clinton och Jeffrey Sachs har talat. Arbetet med att främja ny kunskap och applicera den på verkligheten pågår ständigt. I projektet "Eat, move, sleep" samarbetar EAT

till exempel med norska fotbollsförbundet och frukt- och gröntleverantören BAMA för att få idrottande ungdomar att ändra sitt beteende genom bättre val kring mat och rörelse. Både för sin egen hälsa och för miljöns skull.

– Klimatfrågan är svår att ta till sig, inte minst för oss i Norden som inte är direkt drabbade av översvämningar och torka. Men mat är något som alla måste förhålla sig till och kan förstå. Därför är maten en så viktig utgångspunkt när vi talar om hur hälsa och hållbarhet kan gå hand i hand, säger Gunhild.

– Jag citerar gärna den kände matjournalisten Michael Pollan som, när han fick frågan om vad vi egentligen kan äta, svarade så här: 'Det är ganska enkelt – eat food, not too much and mostly plants'. Svårare än så är det faktiskt inte.

NÄR GUNHILD A. STORDALEN den 14 november talar på Visa vägen-galan är budskapet att vi måste våga se möjligheter där vi tidigare bara sett problem och utmaningar, oavsett om de handlar om matproduktion eller om att involvera människor som står utanför arbetsmarknaden. För det finns ingen ursäkt i världen för att inte inkludera alla. Det är resursslöseri, menar hon.

– Jag vill jämföra det med hur man tänker inom den cirkulära ekonomin med kretsloppstänk där man ser på allt som resurser. Även de människor som kanske inte platsar inom den vanliga ramen för arbetslivet är viktiga resurser, inte problem. Det gäller bara att ge alla rätt förutsättningar. *

GUNHILD A. STORDALEN

Ålder: 36 år.

Familj: Maken Petter A. Stordalen, tre bonusbarn och hunden "Öbbe".

Bor: i Oslo.

Yrke: Läkare med PhD i ortopedi/patologi, grundare av och ordförande i Stordalen Foundation och GreeNudge, grundare och vd för EAT.

Fritid: "Då lägger jag bort telefonen och datorn och tar ett glas vin och äter middag med Petter".

Livsmotto: "Your mind is your limit".